

George Orwell

O mie nouă sute
optzeci și patru

Traducere din limba engleză
de Mihnea Gafița

POLIROM
2016

Cuprins

Partea întâi	5
Partea a doua.....	107
Partea a treia.....	229
Appendix. <i>Principiile Nouvorbei</i>	305

Pe stradă trece lent un lung șir de camioane, cu câte patru santinele cu fețe inexpresive, înarmate cu pistoale-mitralieră și stînd în poziție de drepti în cele patru colțuri. În camioane se află înghesuți, claie peste grămadă, o mulțime de omuleți galbeni, îmbrăcați în uniforme verzui zdrențuite. Fețele lor mongoloide, triste, privesc fix peste obloanele camioanelor, fără să arate nici o curiozitate. Din cînd în cînd, câte un camion se hurducă și atunci se aude un *clang-clang* de metale: toți prizonierii au cătușe de fier la picioare. Camion după camion de fețe triste se scurg prin fața mulțimii. Winston știe că trec, dar numai din cînd în cînd este conștient de trecerea lor. Umărul fetei și brațul ei, pînă la cot, sînt lipite de ale lui. Obrazul ei este destul de aproape de al lui, ca să-i simtă căldura. Ea preia imediat inițiativa – ca și la cantină, de altfel. Începe să murmure, cu aceeași voce lipsită de expresie ca și mai devreme, abia mișcîndu-și buzele, o șoaptă care se îneacă foarte ușor în vacarmul de voci și huruitul camioanelor.

— M-auzi?

— Da.

— Poți să-ți iei liber duminică?

— Da.

— Atunci, ascultă cu atenție. Trebuie să ții minte. Te duci la gara Paddington...

Îl uimește precizia militărească de care dă dovadă cînd îi descrie drumul pe care trebuie să-l urmeze: jumătate de oră cu trenul; iese din gară și-o ia la stînga; doi kilometri pe drum; dă de-o poartă cu drugul de sus lipsă; merge pe-o cărare peste un cîmp; o pajiște cu iarbă; o potecă printre tufișuri; un copac uscat, cu mușchi pe el. Parcă ar avea o hartă în cap.

— Poți să ții minte toate astea? – șoptește ea în cele din urmă.

— Da.

— O iei la stînga, la dreapta și iarăși la stînga. Și poarta n-are drugul de sus.

— Bine. La ce oră?

— Pe la cinșpe. S-ar putea să ai de așteptat. Eu vin pe alt drum. Ești sigur că ții minte totul?

— Da.

— Atunci pleacă de lângă mine cît poți de repede.

Nu avea nevoie să i-o mai spună și pe asta. Dar, pentru moment, nu-și poate croi drum afară din mulțime. Încă mai trec camioane și lumea încă mai cască gura, setoasă de spectacol. La început s-au auzit huiduieli ici și colo, dar numai de la membrii Partidului, cîți se află prin mulțime, și în scurt timp s-au oprit. Sentimentul dominant a rămas curiozitatea. Străinii, fie din Eurasia, fie din Estasia, sînt un fel de animale ciudate pe care le vezi exclusiv în postura de prizonieri și chiar și așa nu apuci să arunci mai mult decît o privire fugară către ei. Nu știi niciodată ce se întîmplă cu ei, cu excepția celor cîțiva care sînt spînzurați drept criminali de război; ceilalți pur și simplu dispar, probabil în lagăre de muncă silnică. Fețele rotunde, mon-goloide, au făcut acum loc unora de tip mai european, murdare, nerase și epuizate. Ochii ăia care privesc de deasupra unor pomeți uscați se întîlnesc din cînd în cînd cu ai lui Winston, uneori chiar cu o ciudată intensitate, pe urmă dispar în depărtare. Convoiul se apropie de sfîrșit. În ultimul camion, zărește un bătrîn cu o claie de păr încărunțit, care stă în picioare, cu încheieturile mîinilor încrucișate în față, ca și cum ar fi obișnuit să le aibă legate. Se apropie clipa cînd Winston și fata trebuie să se despartă. Dar, în ultimul moment, cînd mulțimea încă îi mai presează ca pe niște sardele, mîna ei pipăie după a lui și i-o strînge în fugă.

Nici o secundă nu durează, și totuși lui i se pare că stau cu mîinile încheștate de-o veșnicie. Are timp berechet să-i învețe fiecare detaliu al mîinii. Îi studiază degetele lungi, unghiile bine conturate, pielea înăsprită de muncă și bătăturile, pielea catifelată de sub încheietură. Chiar și numai așa, pipăind-o, și tot ar recunoaște-o, dacă ar vedea-o. Deodată, îi fulgeră prin minte

că nu știe ce culoare au ochii ei. Probabil căprui, deși oamenii cu părul negru au uneori ochii albaștri. Să se întoarcă și să se uite la ea ar fi o nebunie cît el de mare. Cu mîinile strînse una într-alta, nevăzuți în mijlocul gloatei de trupuri, stau și se uită amîndoi fix înainte; în loc de ochii fetei, ochii prizonierului cel bătrîn se încrucișează cu ai lui Winston de sub șuvoaiele de păr cîrunt.

2

Winston o apucă pe drumul brăzdat de lumini și umbre, călcînd în pete de aur ori de cîte ori crengile se despart. Sub copacii de pe partea stîngă, pămîntul este acoperit cu clopoșei. Aerul cald parcă îi sărută pielea. Este 2 mai. De undeva, din inima pădurii, se aude gînguritul unor hulube.

A ajuns ceva mai devreme. Călătoria nu i-a pus nici o problemă, iar fata se vede limpede că este atît de experimentată, încît nici lui nu-i mai este atît de frică. Probabil că, dacă spune ea că a găsit un loc sigur, poți avea încredere în judecata ei. În general, nu ești cu nimic mai în siguranță la țară decît la Londra. Nu există tele-eocrane, bineînțeles, dar se poate foarte bine să existe microfoane ascunse care să-ți înregistreze vocea și să fii recunoscut după aceea. În plus, este greu să călătorești de unul singur, fără să atragi atenția. Pentru distanțe sub 100 de kilometri, nu ai nevoie de viză pe pașaport, dar uneori sînt patrulare care își fac veacul prin gări, controlează actele fiecărui membru al Partidului pe care-l întîlnesc și pun întrebări indiscrete. Nu a apărut, însă, nici o patrulă, iar pe drumul dinspre gară pînă aici s-a asigurat, aruncînd priviri atente în urmă, că nu se ținea nimeni după el. Trenul era plin de proli care se simțeau ca în vacanță, din cauza vremii vîratice. În vagonul în care a călătorit el, băncile de lemn erau supraaglomerate de o singură familie imensă, de la o străbunică știrbă pînă la un copil de o lună;

se duceau cu toții la țară, la niște neamuri, să-și petreacă după-amiaza, și, așa cum i-au explicat lui Winston, deși el nu-i întrebese, ca să facă rost de niște unt pe sub mână.

Drumul se lățește și, după un minut, ajunge la cărarea despre care i-a spus fata, o potecă pentru vite, care se înfundă în lăstăriș. Nu are ceas, dar încă nu poate fi ora cincisprezece. Sub picioarele lui, clopoștii sînt atît de mulți, încît nu poate să nu calce pe ei. Se așază în genunchi și culege cîtiva, ca să-și mai omoare timpul, dar și cu sentimentul tulbure că i-ar plăcea să aibă un buchețel, să i-l ofere fetei cînd o veni. A apucat să culeagă deja cam de-un buchet și-i duce la nas, ca să le simtă mirosul slab și parcă bolnăvicios, cînd, deodată, aude în spate un zgomot și înlemnește: e trosnetul tipic al unor vreascuri sub picior. Continuă să culeagă clopoștii, fiindcă nici nu are cum să facă altceva, din poziția în care se află. Poate că este fata, dar se poate la fel de bine să-l fi urmărit cineva. Dacă se uită în jur, ar putea părea vinovat de cine-știe-ce. Smulge un clopoștel, apoi altul. O mîină i se așază ușor pe umăr.

Întoarce capul. Fata este. Îi face semn cu capul, evident ca să-l avertizeze că trebuie să tacă, pe urmă dă la o parte lăstărișurile și se înfundă ea cea dintîi printre ele, pe potecuța îngustă care duce în inima pădurii. Este clar că a mai fost pe-aici și altă dată, pentru că evită băltoacele de parcă le-ar ști pe dinafară. Winston o urmează, ținînd strîns în mîină buchețelul de clopoștii. Acum s-a mai liniștit, dar, uitîndu-se la trupul puternic și zvelt care saltă în fața lui, cu eșarfa stacojie destul de strînsă ca să-i scoată în evidență curbura șoldurilor, parcă îl doare sentimentul propriei lui inferiorități. Chiar și acum, chiar dacă au ajuns pînă aici, se poate foarte bine ca fata să se întoarcă spre el, să-l privească în față și să-i piară cheful de el. Aerul înmiresmat și frunzele verzi îl descurajează și mai mult. Încă de pe drumul de la gară încoace, soarele de mai l-a făcut să se simtă murdar și ofilit, o ființă care stă numai înăuntru și care are praful și funinginea Londrei pînă și în porii pielii. Își dă seama

că, pînă astăzi, ea nu l-a văzut, probabil, niciodată în aer liber, la lumina zilei. Au ajuns la capătul potecii, la copacul doborît pe care trebuia să-l caute ca reper. Fata se saltă peste trunchi și împinge tufișurile la o parte printr-un loc unde nu ai bănui că există vreo trecere. Winston o urmează, ca și pînă acum, și descoperă un luminiș natural, o movilă înconjurată de copaci tineri, înalți, care o închid complet.

— Am ajuns, zice fata, oprindu-se și răsucindu-se cu fața spre el.

El rămîne proțăpît în fața ei, la cîțiva pași. Nu îndrăznește să se apropie de ea.

— N-am vrut să spun nici o vorbă pe drumeag, continuă tot ea, în caz c-ar fi vreun microfon ascuns pe cine-știe-unde. Nu cred să fie, dar nu poți să știi niciodată. Oricînd se poate să-ți recunoască vocea vreunul din porcii ăia. Aici, în schimb, n-avem de ce ne teme.

Încă nu are curaj să facă vreun pas spre ea.

— N-avem de ce ne teme? – repetă el prostește.

— Nu, uită-te la copaci, zice ea și-i arată cu mîna de jur împrejur. Copacii sînt frasinii care se vede că au fost tăiați cîndva și au răsărit din nou, formînd o pădure de bețe, dintre care nici unul nu este mai gros decît încheietura mîinii. Vezi, nici unul nu este destul de mare ca să poată încăpea în el un microfon. Și pe urmă, eu am mai fost aici.

În timp ce fata îi vorbește despre copaci, Winston reușește să se urnească doi pași înainte. Ea stă perfect dreaptă în fața lui, cu un zîmbet care arată oarecum sarcastic, parcă s-ar mira de ce îi trebuie atîta vorbărie ca să treacă la fapte. Clopoțelii îi scapă toți din mîină și se revarsă ca o cascadă. Parcă din propria lor inițiativă i-au scăpat pe jos. O ia ușor de mîină.

— Poți să crezi, zice el, că pînă-n clipa asta nu știam ce culoare au ochii tăi?! Observă că sînt căprui, o nuanță de căprui ceva mai deschis, cu genele negre. Acuma, cînd m-ai văzut cum arăt în realitate, mai poți să te uiți la mine?

— Da' sigur că da, de ce nu?

— Am treizeci și nouă de ani și-o nevastă de care nu pot scăpa. Am varice și cinci dinți falși.

— Dac-ai ști cât de puțin îmi pasă, zice fata.

În clipa următoare – greu de spus cine a făcut primul pas –, ea se află în brațele lui. La început, nu are nici o senzație, doar atîta, că pur și simplu nu-i vine să creadă. Trupul ei tînăr stă strîns de-al lui, părul ei negru stă lipit de obrazul lui și – da, chiar așa! – chiar își ridică ochii spre el și-acum el chiar o sărută pe buzele roșii desfăcute. Și-a încolăcit brațele în jurul gîtului lui și-i spune „iubitule, comoara mea, iubirea mea“. O trage în jos, să se întindă împreună pe iarbă, iar ea nu i se împotrivesc deloc; poate face cu ea ce-i trece prin cap. Dar adevărul este că nu-și poate defini vreo senzație fizică; își dă seama de atingere și atît. Nu simte nimic altceva decît neîncredere și mîndrie. Îi pare bine de ce face, dar nu are nici o dorință fizică. Ori că l-a luat prea repede, ori că tinerețea și frumusețea ei l-au speriat; poate că este mult prea învățat să trăiască fără femei – nu știe de ce. Fata se opintește să se ridice și-și scoate un clopoțel din păr. Se reazemă de el, punîndu-i un braț pe piept.

— Nu-i nimic, iubitule, nu-i nici o grabă, avem toată după-amiaza la dispoziție. Nu-i așa că ascunzătoarea asta-i minunată? Am descoperit-o mai demult, cînd eram într-o excursie în grup și m-am rătăcit de ceilalți. Chiar dacă se-apropie careva, îl auzi și de la o sută de metri.

— Cum te cheamă? – întrebă Winston.

— Julia. Eu știu cum te cheamă pe tine. Winston, nu? Winston Smith.

— De unde ai aflat?

— Am impresia că sînt mai bună decît tine la aflat diverse lucruri, iubitule. Spune-mi, ce părere aveai despre mine înainte de ziua cînd ți-am dat biletul ăla?

Winston nu simte deloc nevoia să-i îndruge minciuni. Și, pe urmă, dacă începe cu partea cea mai rea, parcă sună a vino-ncoace.